

Sygn. akt VU 6214/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Marzena Foltyn-Banaszczyk

Protokolant stażysta Iwona Jasińska

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku D. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania D. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 2 września 2014 r. sygn. (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy D. P. prawo do emerytury od dnia 18 sierpnia 2014 roku;
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz wnioskodawcy D. P. kwotę 60,00 złotych (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt V U 6214/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 września 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy D. P. prawa do emerytury, podnosząc w uzasadnieniu, iż z wymaganych przepisami 15 lat pracy w warunkach szczególnych udowodnił jedynie 10 lat, 11 miesięcy i 21 dni.

W odwołaniu od powyższej decyzji złożonym w dniu 8 września 2014 roku, a sprecyzowanym w piśmie procesowym z dnia 30 stycznia 2015 roku, D. P. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do emerytury od dnia 18 sierpnia 2014 roku podnosząc, iż przepracował 15 lat w warunkach szczególnych

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

D. P. urodzony w dniu (...) 1954 roku, złożył w dniu 18 sierpnia 2014 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Wnioskodawca był członkiem otwartego funduszu emerytalnego. W dniu 18 sierpnia 2014 roku wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku otwartego funduszu emerytalnego na dochody budżetu państwa

(dowód: wnioski o emeryturę - k. 1- 4 akt emerytalnych)

Na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca udowodnił staż pracy wynoszący 25 lat, w tym 10 lat, 11 miesięcy i 21 dni pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia:

- od dnia 24 lipca 1984 roku do dnia 31 października 1992 roku w Wytwórni (...) w R. na stanowisku monter konstrukcji stalowych (z wyłączeniem okresów zasiłków chorobowych);

- od dnia 7 lutego 1996 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku w (...) Spółki Jawnej w K. na stanowisku monter – spawacz (z wyłączeniem okresów zasiłków chorobowych)

Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia:

- od dnia 7 czerwca 1973 roku do dnia 23 października 1973 roku w Przedsiębiorstwie (...) w K. na stanowisku ślusarz – spawacz;

- od dnia 25 listopada 1975 roku do dnia 31 sierpnia 1979 roku w Wytwórni (...) w R. na stanowisku ślusarz, operator automatycznej linii obróbczej, operator wielomaszynowy;

- od dnia 1 października 1979 roku do dnia 31 maja 1984 roku w (...) w C. na stanowisku mechanika konserwatora aparatury kontrolno – pomiarowej.

bowiem stanowiska te nie są wymienione w wykazach A i B stanowiących załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku.

(dowód: decyzja z dnia 2.09.2014 roku k. 47 akt emerytalnych; odpowiedź na odwołanie k.3-4)

W okresie **od dnia 1 września 1970 roku do dnia 6 czerwca 1973 roku** D. P. był zatrudniony na podstawie umowy o naukę zawodu jako uczeń w Przedsiębiorstwie (...) w K. na stanowisku ślusarz – spawacz. Wnioskodawca ukończył w dniu 20 czerwca 1973 roku (...) (...) w S. w zawodzie ślusarz – spawacz.

Od dnia **7 czerwca 1973 roku do dnia 23 października 1973 roku** pracował jako ślusarz spawacz w warsztatach na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

W trakcie zatrudnienia na mocy umowy z dnia 9 lutego 1973 roku wnioskodawca został skierowany na kurs spawania acetylenowotlenowego stopnia podstawowego.

(dowód; angaż k. 209; opinia k. 207; karta powołania do wojska k. 208; kwestionariusz k. 204; karta obiegowa k. 205 - 206; umowa – zobowiązanie k. 210)

Od dnia 25 listopada 1975 roku do dnia 31 sierpnia 1979 roku wnioskodawca był zatrudniony w Wytwórni (...) w R. na stanowisku ślusarz, operator automatycznej linii obróbczej, operator wielomaszynowy na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

W podaniu z dnia 17 listopada 1975 roku wnioskodawca prosił o przyjęcie na stanowisko w zawodzie ślusarz – spawacz. Odnutowano zapotrzebowanie do wydziału (...) jako wycinacza lub ślusarza.

W dniu 25 listopada 1975 roku wnioskodawca zawarł umowę o pracę na stanowisko ślusarza w pełnym wymiarze czasu pracy na czas próbny, a następnie na czas nieokreślony na wydział (...) – (...).

Od dnia 1 lipca 1977 roku wnioskodawca został skierowany do pracy jako operator nożyc i pił gilotynowych (...).

Od dnia 1 stycznia 1978 roku wnioskodawcy powierzono obowiązki operatora automatycznej linii obróbczej.

Od dnia 1 kwietnia 1978 roku wnioskodawca został skierowany na stanowisko operatora wielomaszynowego w Wydziale (...) (...).

W okresie zatrudnienia wnioskodawca pracował na wszystkich urządzeniach wydziału (...). Jako operator wielomaszynowy wnioskodawca wykonywał obowiązki operatora kategorii od 3 do 7. W taryfikatorach wnioskodawcy zostały określone obowiązki wnioskodawcy, jego konieczne umiejętności i określenie wykonywanych czynności. Jako operator wielomaszynowy wnioskodawca otrzymywał od 1 stycznia 1978 roku wynagrodzenie VI grupy.

Od dnia 10 lipca 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1979 roku wnioskodawca został zatrudniony jako pracownik gospodarczy zgodnie z zaleceniem D.(...)P.

(dowód: podanie k. 63; świadectwo pracy z dnia 28.08.1979 roku k. 62; kwestionariusz osobowy k. 64; karta obiegowa zmian z dnia 25.11.1975 roku k. 66; umowa o pracę z dnia 25.11.1973 roku k. 67; angaże k. 68, k. 69, k.71, k. 72, k. 74, k. 75; karta obiegowa zmian k. 73; oświadczenie k.76; pismo działu Kadr k. 77; zalecenia k. 78; pismo k. 79; pismo k. 82; zalecenie k. 83; pismo k. 84; pismo k. 85; zalecenie k. 86; pismo k. 87; karta obiegowa k. 88; karty kwalifikacyjne k. 89-90; wyciąg z taryfikatora k. 91-93; karty płac k. 12 akt kapitałowych)

Wytwórnia (...) w R. zajmowała się wytwarzaniem konstrukcji stalowych. Poszczególne działy przedsiębiorstwa przygotowują elementy konstrukcji, montują je, spawają.

(...) (...) tzw. przygotowka, zajmował się przygotowaniem elementów do spawania i montażu konstrukcji. Gdy przywożono element z huty należało przygotować go do montażu i spawania poprzez przycięcie palnikiem acetylenowotlenowym, następnie wyszlifowanie szlifierką kątową, prostowanie palnikiem oraz wywiercenie otworów wiertarką promieniową. Wiertarka promieniowa była to maszyna elektryczna, którą schładzało się element płynami do metalu i wierciło się następnie otwory w blachach. Używano też krawędziarki do gięcia blachy i wyciskania z blachy profili. Do gięcia blachy służyły nożyce do gięcia blachy. Na wydziale były same urządzenia udarowe i wibracyjne. Zdarzało się, że małe elementy zanim zostały skierowane do lakierni były spawane elektrodami na wydziale (...). Po takim przygotowaniu na wydziale (...) element był kierowany do spawania przez spawaczy na wydział (...).

Wnioskodawca w wydziale W 1 pracował na wszystkich maszynach w zależności od potrzeby. Mogło być tak, że dany element obrabiał przy użyciu kolejnych urządzeń lub pracował na konkretnej maszynie przy kolejnych elementach. Z tego względu miał w angażu stanowisko operatora wielomaszynowego. Wykonując swoje obowiązki wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy spawał przy użyciu palnika acetylenowotlenowego i elektrod, szlifował elementy konstrukcji przy użyciu szlifierki kątowej, wiercił otwory przy użyciu wiertarki promieniowej, giął blachy przy użyciu krawędziarki i nożyc gilotynowych. Do przycinania kształtowników służyły piły tarczowe. Największą maszyną jaką obsługiwał wnioskodawca były nożyce gilotynowe. Była to maszyna wibracyjna, ważąca do 20 ton.

Wydział spawaczy (...) mieścił się na tej samej hali co wydział (...). Wnioskodawca pracował w odległości około 10 metrów od spawaczy. Wydziały nie były od siebie odgródzone żadnymi zabezpieczeniami. Na hali panował hałas, zadymienie, wysoka temperatura.

Od dnia 10 lipca 1978 roku do końca zatrudnienia wnioskodawca pracował jako pomoc gospodarcza po wypadku. Nie pracował wówczas przy maszynach, dowoził elementy na miejsce przeznaczenia.

(dowód: zeznania P. J. k. 137v-138; zeznania H. H. k. 138-138v; zeznania wnioskodawcy k. 115 w związku z k. 216 nagranie minuta 00.01.30 płyta k. 217)

W dniu 26 września 1979 roku wnioskodawca złożył podanie do (...) w C. o zatrudnienie go na budowie w B..

W dniu 1 października 1979 roku strony zawarły umowę o pracę, na mocy której wnioskodawca został zatrudniony na budowie w B. na stanowisko **spawacza w pełnym wymiarze czasu pracy**.

W angażach wskazano powierzone stanowisko pracy wnioskodawcy – **spawacz**.

Od dnia 1 grudnia 1981 roku wnioskodawcy powierzono obowiązki monter instalacji aparatury do gazu płynnego. Jako dotychczasowe stanowisko zostało wskazane – spawacz. W angażach w 1982 roku wskazano jako stanowisko pracy wnioskodawcy aparatowy (...) w B..

Od dnia 1 października 1982 roku wnioskodawcy powierzono obowiązki mechanika konserwatora aparatury kontrolno pomiarowej.

Od dnia 13 listopada 1981 roku wnioskodawca posiadał uprawnienia w zakresie eksploatacji urządzeń gazowniczych potwierdzających uprawnienia do zatrudnienia przy eksploatacji urządzeń gazowniczych w zakresie stanowiska obsługi odbiorników paliw gazowych i ciekłych oraz ich konserwacji.

Od dnia 14 listopada 1983 roku do 31 maja 1984 roku wnioskodawca w godzinach pracy dowoził pracownikom posiłki regeneracyjne i mleko. Miesięcznie pokonywał 528 km.

Od **dnia 1 października 1979 roku do dnia 31 maja 1984 roku** wnioskodawca był zatrudniony w (...) w C. na stanowisku spawacza, mechanika konserwatora aparatury kontrolno – pomiarowej na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 6.06.1984 roku k. 17; karta obiegowa zmian z dnia 4.06.1984 roku k. 19; pisma k. 21-23; angaż z dnia 1.10.1982 roku k. 34; angaże k. 35, k. 39; zaświadczenie kwalifikacyjne k. 42; angaże k. 50-52; umowa o pracę z dnia 1.10.1979 k. 53; karta obiegowa k. 54; kwestionariusz k. 55; podanie k. 56; karta szkolenia k. 57; skierowanie do pracy k. 60; karty płac k. 13 akt kapitałowych)

W (...) w C. wnioskodawca rozpoczął pracę, gdy zakład (...) nie był jeszcze uruchomiony. Wnioskodawca pracował przy budowie Rozlewni. Przy budowie Rozlewni pracowały różne brygady budowlane. Wnioskodawca został zatrudniony jako spawacz. Wnioskodawca spawał spawarką elektryczną konstrukcje metalowe do (...). Wnioskodawca i jeszcze jeden pracownik byli jedynymi spawaczami. Tylko oni mieli uprawnienia do spawania. Wnioskodawca w pełnym wymiarze czasu pracy codziennie wyłączenie spawał elementy konstrukcji metalowych do budowy hali w tym konstrukcje dachowe, wsporniki. Prace takie wykonywał do listopada 1981 roku, do kiedy zakład nie został zbudowany i uruchomiony.

Po uruchomieniu zakładu (...) **od 1 grudnia 1981 roku** pracownicy brygad budowlanych, w tym wnioskodawca, otrzymali angaże na produkcję jako aparaturowi, monterzy instalacji aparatury do gazu. Praca wnioskodawcy polegała na rozładunku butli, napełnieniu butli gazem, załadunku butli na samochód.

Praca wnioskodawcy była rotacyjna. Jednego dnia był on kierowany do pracy przy rozładunku butli. Przyjeżdżał do zakładu duży samochód z pustymi butlami. Butle te wnioskodawca rozładowywał, sprawdzał ich metryki i ważność butli robiąc selekcję i odrzucając uszkodzenia. Następnie dobre butle przenosił na zakład. W zakładzie były wagi automatyczne. Wnioskodawca ustawiał butle na wadze, aby zważyć puste butle. W danym dniu wnioskodawca wykonywał wyłącznie takie prace.

W drugim dniu wnioskodawca pracował przy napełnianiu butli. Praca polegała na ustawieniu butli na taśmie, ustawieniu pod aparat, odkręceniu zaworu butli. Wówczas butla napełniała się gazem automatycznie za pomocą urządzenia. Po napełnieniu butli urządzenie się wyłączało. Wnioskodawca następnie zakręcał zawór i odstawiał butlę. Potem brał następną butlę z taśmy i ustawiał pod aparat. Wnioskodawca ładował butle gazem propan butan, gaz techniczny. Butle puste i napełnione stały w jednym pomieszczeniu w różnych jego częściach. W danym dniu w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał wyłącznie takie prace.

Następnego dnia wnioskodawca pracował przy badaniu szczelności butli. Danego dnia wykonywał wyłącznie takie prace.

Kolejnego dnia wnioskodawca pracował wyłącznie przy załadowywaniu napełnionych butli na samochód. Zdarzało się, że załadowano 3 samochody po 250 butli w jednym samochodzie. W tym dniu wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy tylko takie prace.

W Rozlewni Gazu istniał I stopień zagrożenia.

Od dnia 14 listopada 1983 roku do 31 maja 1984 roku dodatkowo wnioskodawca dowoził posiłki regeneracyjne i mleko dla pracowników swoim samochodem.

(dowód: zeznania świadka S. F. k. 138v-139; zeznania świadka J. K. k. 139—139v; zeznania wnioskodawcy k. 114v-115 w związku z k. 216 nagranie minuta 00.01.30 płyta k. 217)

Powołany w sprawie biegły z zakresu (...) J. C. oceniając czy praca wnioskodawcy w Wytwórni (...) w R. była pracą w warunkach szczególnych podał, iż wnioskodawca pracował na wydziale przygotowawczym (...), w którym wykonywał prace przy obróbce elementów składowych wielkogabarytowych konstrukcji stalowych przeznaczonych do montażu. Prace wykonywał na tej samej hali co pracujący w wydziale (...) spawacze. Przy wykonywaniu prac posługiwał się techniką:

1. **ślusarsko-mechaniczną** z wykorzystaniem maszyn do obróbki kształtowników i blach stalowych w postaci:

- krawędziarki do gięcia blach i profili (maszyny udarowe);
- nożyce gilotynowe do cięcia blach i płyt (maszyny udarowe);
- wiertarki promieniowe (maszyny wibracyjne);
- piły tarczowe do cięcia profili stalowych (maszyny wibracyjne);
- szlifierki stacjonarne (maszyny wibracyjne);
- szlifierki kątowe ręczne z napędem pneumatycznym (maszyny wibracyjne).

2. **Spawalniczą**

- gazową (acetylenowo tlenową);
- elektryczną (z użyciem elektrod).

Spawacze posługiwali się takimi samymi technikami przy wykonywaniu prac spawalniczych.

Analiza dokumentów w postaci angażów i taryfikatorów wskazuje, że wnioskodawca posługiwał się dodatkowymi maszynami do obróbki metali:

- tokarkami,
- frezerkami,
- dłutownicami,
- szlifierkami.

Przy stosowaniu techniki ślusarskiej-mechanicznej wnioskodawca przy obsłudze krawędziarek, nożyc gilotynowych, pił tarczowych i szlifierek stacjonarnych i ręcznych z napędem pneumatycznym był narażony na bezpośrednią emisję czynników szkodliwych dla zdrowia tj. zapylenie (pyłami metali i ich związków), drgania mechaniczne przekazywane do organizmu pracownika przez maszyny udarowe i wibracyjne oraz nadmierny hałas.

Przy stosowaniu techniki spawalniczej gazowej i elektrycznej był narażony na bezpośrednią emisję czynników szkodliwych dla zdrowia, będących wynikiem procesów spawalniczych w postaci: dymy spawalnicze (zawierające tlenki żelaza), zapylenie (pyłami metali i ich związków), promieniowanie łuku elektrycznego (przy spawaniu eklektycznym), nadmierny hałas, podwyższona temperatura środowiska pracy, szkodliwe (toksyczne) gazy spawalnicze emitowane przy spawaniu gazowym (tlenek węgla, tlenki azotu, fluorowodór, chlor, fosgen, chlorowodór), szkodliwe (toksyczne) gazy spawalnicze emitowane przy spawaniu elektrycznym – przy stosowaniu elektrod w otulinie rutyłowej i zasadowej (elektrody zostały wycofane z użytkowania w Polsce po 1985 roku).

Przy stosowaniu techniki ślusarskiej- mechanicznej jednocześnie był narażony na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia emitowanych przez stanowiska spawalnicze wydziału (...) zlokalizowane w tej samej hali produkcyjnej w odległości około 10 metrów od stanowiska wnioskodawcy – dymy spawalnicze (zawierające tlenki żelaza), zapylenie (pyłami metali i ich związków), promieniowanie łuku elektrycznego (przy spawaniu eklektycznym), nadmierny hałas, podwyższona temperatura środowiska pracy, szkodliwe (toksyczne) gazy spawalnicze emitowane przy spawaniu gazowym (tlenek węgla, tlenki azotu, fluorowodór, chlor, fosgen, chlorowodór).

Wnioskodawca w okresie zatrudnienia od 25 listopada 1975 roku do 31 sierpnia 1979 roku w Wytwórni (...) w R. w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał stale:

- prace ślusarskie mechaniczne w szczególnych warunkach przy pracach określonych w wykazie A Dział III w hutnictwie i przemyśle metalowym prace różne w hutnictwie i przemyśle metalowym poz. 78 oraz Dział XIV prace różne poz. 18 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.;

- prace spawalnicze w warunkach szczególnych przy pracach określonych w wykazie A Dział XIV Prace różne poz. 12 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

(dowód: opinia biegłego k. 156-187)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

zważył co następuje :

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Powołane brzmienie art. 184 ww. ustawy obowiązuje od dnia 1 stycznia 2013 roku. Do tego czasu przepis wymagał ponadto od ubezpieczonego rozwiązania stosunku pracy.

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem.

Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, w dniu (...) 2014 roku ukończył 60 lat i będąc członkiem OFE złożył w dniu 18 sierpnia 2014 roku wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnośnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Podnoszona zatem przez organ rentowy okoliczność nie dysponowania przez skarżącego świadectwem pracy w szczególnych warunkach, nie przesądza jeszcze, że wnioskodawca takiej pracy nie wykonywał.

Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresie zatrudnienia **Wytwórni (...) w R. od dnia 25 listopada 1975 roku do dnia 31 sierpnia 1979 roku** Sąd oparł się na zeznaniach świadków P. J. i H. H., zeznaniach wnioskodawcy, dokumentach zebranych w jego aktach osobowych, w aktach sprawy i organu rentowego oraz opinii biegłego z zakresu (...) J. C..

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w Wytwórni (...) był bowiem niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach ubezpieczeniowych i osobowych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę, tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie. Stało się tak dlatego, że z dokumentów w postaci świadectwa pracy oraz angażu potwierdzających zatrudnienie wnioskodawcy w spornym okresie wynika, że był on zatrudniony na stanowiskach: ślusarz, operator automatycznej linii obróbczej, operator wielomaszynowy. Ponadto wnioskodawcy nie zostało wydane świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Charakter pracy wnioskodawcy w spornym okresie wynika ze spójnych w swej treści zeznań ww. świadków oraz samego wnioskodawcy, które znajdują potwierdzenie w zgromadzonych dokumentach. Przesłuchani świadkowie w spornym okresie pracowali w tej samej hali produkcyjnej Wytwórni co wnioskodawca, świadek P. J. na wydziale (...) jak wnioskodawca, zaś świadek H. H. na wydziale (...) jako spawacz. Z uwagi na prace w jednej hali produkcyjnej świadkowie widzieli wnioskodawcę podczas jego pracy. Świadkowie ci dysponują zatem bezpośrednią i wiarygodną wiedzą na temat wykonywanych przez niego obowiązków pracowniczych, a także warunków, w jakich praca była świadczona. Codziennie widywali wnioskodawcę przy jego codziennych czynnościach.

Należy w tym miejscu podkreślić, iż Wytwórnia (...) w R. zajmowała się wytwarzaniem konstrukcji stalowych. Poszczególne działy przedsiębiorstwa przygotowywały elementy konstrukcji, montowały je i spawały. Z ustaleń faktycznych poczynionych na podstawie zeznań świadków i wnioskodawcy, które znalazły pełne potwierdzenie w dokumentach wynikało, że wnioskodawcy w całym okresie zatrudnienia w Wytwórni (...) pracował na wydziale (...) – wydziale przygotowawczym i wykonywał prace ślusarsko – mechaniczne oraz spawalnicze. (...) (...) tzw. przygotowówka, zajmował się bowiem przygotowaniem elementów do spawania i montażu konstrukcji. Gdy przywożono element z huty należało przygotować go do montażu i spawania poprzez przycięcie palnikiem acetylenowotlenowym, następnie wyszlifowanie elementu szlifierką kątową, prostowanie palnikiem oraz wywiercenie otworów wiertarką promieniową. Wiertarka promieniowa była to maszyna elektryczna, którą schładzało się element płynami do metalu i wierciło się następnie otwory w blachach. Używano też krawędziarki do gięcia blachy i wyciskania z blachy profili. Do gięcia blachy służyły nożyce do gięcia blachy. Zdarzało się, że małe elementy zanim zostały skierowane do lakierni były spawane elektrodami na wydziale (...). Po takim przygotowaniu na wydziale (...) element był kierowany do spawaczy na wydział (...).

Z zeznań świadków i wnioskodawcy wynikało przy tym, że na wydziale (...) pracownicy pracowali wyłącznie przy urządzeniach udarowych i wibracyjnych.

Wnioskodawca w wydziale W 1 pracował na wszystkich maszynach w zależności od potrzeby. Mogło być tak, że dany element obrabiał przy użyciu kolejnych urządzeń lub pracował na konkretnej maszynie przy kolejnych elementach. Potwierdzeniem powyższych ustaleń były dokumenty w aktach osobowych wnioskodawcy, z których wynikało, że wnioskodawca wykonywał prace na wskazanych maszynach, mimo angażu jako ślusarz, w niektórych angażach wprost wskazano urządzenia, do których obsługi był kierowany – np. w angażu z dnia 1.07.1977 roku jako operator nożyc, operator pił (...). Z treści tego angażu wynikało przy tym, iż wnioskodawca jest zatrudniony od 25 listopada 1975

roku i pracuje na wszystkich urządzeniach wydziału (...). Z tego względu ostatecznie w angażu wskazano stanowisko wnioskodawcy jako operatora wielomaszynowego. Jakie czynności wykonywał wnioskodawca wynika również z taryfikatorów, w których dokładnie określono zakres obowiązków, czynności, umiejętności i rodzaju maszyn, na których wnioskodawca pracował jako operator wielomaszynowy na wydziale (...) – od kategorii 3 do kategorii 7.

Z powyższego materiału dowodowego wynikało zatem jednoznacznie, iż wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy spawał przy użyciu palnika acetylenowotlenowego i elektrod, szlifował przy użyciu szlifierki kątovej, wiercił otwory przy użyciu wiertarki promieniowej, giął blachy przy użyciu krawędziarki i nożyc gilotynowych. Do przycinania kształtowników służyły piły tarczowe. Największą maszyną jaką obsługiwał wnioskodawca były nożyce gilotynowe. Była to maszyna wibracyjna, ważąca do 20 ton. Po wykonaniu prac przygotowawczych elementy konstrukcji były kierowane do spawania przez spawaczy na wydział (...). Wydział spawaczy (...) mieścił się na tej przy tym samej hali co wydział (...). Wnioskodawca pracował zatem w odległości około 10 metrów od spawaczy. Wydziały nie były od siebie odgródzone żadnymi zabezpieczeniami. Na hali panował hałas, zadymienie, wysoka temperatura.

Zeznania świadków oraz wnioskodawcy są logiczne i wzajemnie ze sobą korespondują, dlatego zostały w całości przez Sąd podzielone. Z dokumentów i zeznań świadków i wnioskodawcy wynikało, iż wnioskodawca przy wykonywaniu prac posługiwał się techniką: **ślusarsko-mechaniczną** z wykorzystaniem maszyn do obróbki kształtowników i blach stalowych w postaci: krawędziarki do gięcia blach i profili (maszyny udarowe); nożyce gilotynowe do cięcia blach i płyt (maszyny udarowe); wiertarki promieniowe (maszyny wibracyjne); piły tarczowe do cięcia profili stalowych (maszyny wibracyjne); szlifierki stacjonarne (maszyny wibracyjne); szlifierki kątovej ręczne z napędem pneumatycznym (maszyny wibracyjne) oraz techniką **spawalniczą** gazową (acetylenowo tlenową) oraz elektryczną (z użyciem elektrod). Od 1973 roku miał uprawnienia spawacza.

Analiza dokumentów w postaci angażów i taryfikatorów wskazuje, że wnioskodawca posługiwał się dodatkowymi maszynami do obróbki metali: tokarkami, frezerkami, dłutownicami, szlifierkami.

Należy podkreślić, iż z zeznań świadków wynikało, że spawacze posługiwali się takimi samymi technikami przy wykonywaniu prac spawalniczych.

Powyższe ustalenia Sądu znalazły potwierdzenie w opinii biegłego z zakresu (...). Biegły w sposób szczegółowy dokonał analizy dokumentów i zeznań świadków oraz ocenił jakie prace wykonywał wnioskodawca jako ślusarz operator wielomaszynowy. Opinia była jasna i pełna. Została sporządzona zgodnie z przepisami przez specjalistę w danej dziedzinie. Wnioski opinii nie budzą żadnych wątpliwości. Strony nie zgłaszały do opinii żadnych uwag czy zastrzeżeń. Opinia nie była kwestionowana również przez organ rentowy. Oznacza to, że strony zaakceptowały wnioski opinii.

Mając na uwadze dokonaną ocenę materiału dowodowego zebranego w sprawie Sąd podzielił opinię biegłego, iż wnioskodawca w okresie zatrudnienia w Wytwórni (...) w R. w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał stale:

- prace ślusarskie mechaniczne w szczególnych warunkach przy pracach określonych **w wykazie A Dział III** w hutnictwie i przemyśle metalowym (Wytwórnia należy do takiej branży przemysłu – przemysł metalowy) prace różne w hutnictwie i przemyśle metalowym **poz. 78** (tj. **szlifowanie** lub ostrzenie wyrobów i **narzędzi metalowych** oraz polerowanie mechaniczne) oraz **Dział XIV** prace różne **poz. 18** (tj. **obsługa urządzeń i narzędzi wibracyjnych i udarowych**) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.;

- prace spawalnicze w warunkach szczególnych przy pracach określonych w wykazie **A Dział XIV Prace różne poz. 12** (tj. **prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym**, atomowowodnorodowym Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Wnioskodawca bowiem pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden

z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia. Taki pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 r. sygn. akt II UK 21/10 opubl. LEX nr 619638.

Z tych względów okres zatrudnienia wnioskodawcy, w którym wykonywał on ww. prace należało zaliczyć do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Chodzi o **okres od dnia 25 listopada 1975 roku do dnia 9 lipca 1978 roku, tj. 2 lata, 7 miesięcy i 14 dni.**

Sąd nie zaliczył bowiem do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) od dnia 10 lipca 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1979 roku, gdy po wypadku wnioskodawca został skierowany do prac jako pracownik gospodarczy - pomoc gospodarza. Nie pracował już bowiem przy maszynach, co sam zeznał wnioskodawca, a jedynie dowoził elementy na miejsce przeznaczenia.

Łącznie zatem z uznanym przez organ rentowy okresem stażu pracy w warunkach szczególnych 10 lat, 11 miesięcy i 21 dni + 2 lata, 7 miesięcy i 14 dni wnioskodawca posiadał okres zatrudnienia w warunkach szczególnych w wymiarze **13 lat, 6 miesięcy, 5 dni.**

Sąd uznał również częściowo okres zatrudnienia wnioskodawcy w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w C., tj. **od dnia 1 października 1979 roku do dnia 31 listopada 1981 roku (tj. 2 lata i 2 miesiące)**, gdy wnioskodawca pracował jako spawacz.

Sąd poczynił w tym zakresie ustalenia faktyczne w oparciu o zeznania świadków S. F. i J. K., zeznania wnioskodawcy oraz dokumenty zebrane w jego aktach osobowych, w aktach sprawy i organu rentowego.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie był bowiem niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach ubezpieczeniowych i osobowych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę, tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie. Stało się tak dlatego, że z dokumentów w postaci świadectwa pracy oraz angaży potwierdzających zatrudnienie wnioskodawcy w spornym okresie wynika, że był on zatrudniony na stanowiskach: spawacz, mechanik konserwator aparatury kontrolno-pomiarowej (aparaturowy). Ponadto wnioskodawcy nie zostało wydane świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Charakter pracy wnioskodawcy w spornym okresie wynika ze spójnych w swej treści zeznań ww. świadków oraz samego wnioskodawcy, które znajdują potwierdzenie w zgromadzonych dokumentach. Przesłuchani świadkowie w spornym okresie pracowali jako aparaturowi. Świadczyli zatem wnioskodawcę podczas jego pracy. Świadczyli ci dysponują zatem bezpośrednią i wiarygodną wiedzą na temat wykonywanych przez niego obowiązków pracowniczych, a także warunków, w jakich praca była świadczona. Codziennie widywali wnioskodawcę przy jego codziennych czynnościach.

Należy w tym miejscu podkreślić, co wynikało zarówno z zeznań świadków i wnioskodawcy, jak również z dokumentów w aktach osobowych wnioskodawcy, że w (...) w C. wnioskodawca rozpoczął pracę, gdy zakład (...) nie był jeszcze uruchomiony. Wnioskodawca pracował przy budowie Rozlewni. Wynikało to jednoznacznie z zeznań świadków i wnioskodawcy. Wszyscy oni bowiem zostali zatrudnieni w brygadach budowlanych, w których pracowali do chwili uruchomienia zakładu. Znalazło to potwierdzenie w dokumentach akt osobowych wnioskodawcy. Już w podaniu o przyjęcie do pracy wnioskodawca wnosił o zatrudnienie go przy budowie. Przy budowie Rozlewni pracowały różne brygady budowlane. Wnioskodawca został zatrudniony jako spawacz, co jednoznacznie wynika z treści umowy o pracę z dnia 1 października 1979 roku, gdzie wskazano jako stanowisko pracy wnioskodawcy - spawacz. Również angaże z okresu od dnia 1 października 1979 roku do dnia 31 listopada 1981 roku wskazują jednolicie i konsekwentnie, iż wnioskodawca wykonywał prace jako spawacz. Dopiero angaż z dnia 30 listopada 1981 roku zmienia stanowisko pracy wnioskodawcy, gdyż z dniem 1 grudnia 1981 roku zostały mu powierzone obowiązki monterki instalacji aparatury do gazu płynnego. (k. 39). Wnioskodawca w okresie, gdy był zatrudniony jako spawacz, spawał spawarką elektryczną konstrukcje metalowe do (...). Wnioskodawca i jeszcze jeden pracownik byli jedynymi spawaczami. Tylko oni mieli uprawnienia do spawania, gdyż wnioskodawca ukończył (...) jako ślusarz- spawacz oraz w 1973 roku ukończył

kurs spawania. Wnioskodawca w pełnym wymiarze czasu pracy codziennie wyłącznie spawał elementy konstrukcji metalowych do budowy hali w tym konstrukcje dachowe, wsporniki. Prace takie wykonywał do listopada 1981 roku, do kiedy zakład nie został zbudowany i uruchomiony. Wnioskodawca nie mógł być zatem wówczas zatrudniony jako mechanik konserwator aparatury kontrolno – pomiarowej (aparaturowy), gdyż zakład jeszcze nie został uruchomiony. Świadcstwo pracy wnioskodawcy z dnia 6 czerwca 1984 roku (k. 17) jest zatem niepełne w zakresie, w jakim wymienia wyłącznie ostatnie stanowisko pracy zajmowane przez wnioskodawcę, nie wskazując jednocześnie stanowiska spawacza, na które to stanowisko wnioskodawca został zatrudniony (por. umowa o pracę z dnia 1 października 1979 roku k. 53) i na którym pracował do dnia 30 listopada 1981 roku (k. 39), co jednoznacznie wynikało z zeznań świadków i wnioskodawcy oraz z dokumentów zebranych w sprawie.

Z tych względów należało uznać, iż w okresie od dnia 1 października 1979 roku do dnia 31 listopada 1981 roku wnioskodawca wykonywał stale i pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych – tj. prace spawalnicze w warunkach szczególnych przy pracach określonych w wykazie **A Dział XIV Prace różne poz. 12 (tj. prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym**, atomowowodorowym Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Dopiero po uruchomieniu zakładu (...) **od 1 grudnia 1981 roku** pracownicy brygad budowlanych, w tym wnioskodawca, otrzymali angaże na produkcję jako aparaturowi, monterzy instalacji aparatury do gazu. Praca wnioskodawcy polegała wówczas na rozładowaniu butli, napełnieniu butli gazem, załadowaniu butli na samochód.

Łącznie zatem staż pracy w warunkach szczególnych wnioskodawcy wynosił ponad 15 lat tj. **13 lat, 6 miesięcy, 5 dni + 2 lata i 2 miesiące = 15 lat, 8 miesięcy i 5 dni.**

Spornym było zaliczenie do stażu pracy w warunkach szczególnych prac wykonywanych przez wnioskodawcę jako montera instalacji aparatury gazu płynnego. Z zeznań świadków i wnioskodawcy wynikało bowiem, że praca wnioskodawcy była wykonywana w sposób rotacyjny. Jednego dnia był on kierowany do pracy przy rozładunku butli. Przyjeżdżał do zakładu duży samochód z pustymi butlami. Butle te wnioskodawca rozładowywał, sprawdzał ich metryki i ważność butli robiąc selekcję i odrzucając uszkodzone butle. Następnie dobre butle prznosił na zakład. W zakładzie były wagi automatyczne. Wnioskodawca ustawiał butle na wadze, aby zważyć puste butle. W danym dniu wnioskodawca wykonywał wyłącznie takie prace. W drugim dniu wnioskodawca pracował przy napełnianiu butli. Praca polegała na ustawieniu butli na taśmie, ustawieniu pod aparat, odkręceniu zaworu butli. Wówczas butla napełniała się gazem automatycznie za pomocą urządzenia. Po napełnieniu butli urządzenie się wyłączało. Wnioskodawca następnie zakręcał zawór i odstawiał butlę. Potem brał następną butlę z taśmy i ustawiał pod aparat. Wnioskodawca ładował butle gazem propan butan, gaz techniczny. Butle puste i napełnione stały w jednym pomieszczeniu w różnych jego częściach. W danym dniu w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał wyłącznie takie prace. Następnego dnia wnioskodawca pracował przy badaniu szczelności butli. Danego dnia wykonywał wyłącznie takie prace. Kolejnego dnia wnioskodawca pracował wyłącznie przy załadowywaniu napełnionych butli na samochód. Zdarzało się, że załadowano 3 samochody po 250 butli w jednym samochodzie. W tym dniu wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy tylko takie prace.

W Rozlewni Gazu istniał I stopień zagrożenia.

Sąd nie zaliczył okresu wnioskodawcy od dnia 1 grudnia 1981 roku do dnia 31 maja 1984 roku do stażu pracy w warunkach szczególnych, albowiem z opisu wykonywanych przez wnioskodawcę czynności, charakteru pracy i czasu pracy wynikało, że wnioskodawca nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prac wymienionych w wykazie A Dział IV W chemii poz. 11. Prace wskazane pod **poz. 11** są to prace przy produkcji gazów technicznych i **napełnianie butli gazami technicznymi**. Z zeznań świadków i samego wnioskodawcy wynikało bowiem, iż napełniał on butle gazami w 1/4 wymiaru czasu w systemie rotacji wykonywanych zadań. Zatem 1/4 czasu pracy zajmowała wnioskodawcy praca w warunkach szczególnych. Takiego charakteru nie miało badanie szczelności, załadunek butli na samochód, a przede wszystkim rozładunek i ważenie butli pustych, bez gazu.

Należy w tym miejscu podnieść, iż gazy techniczne, a zwłaszcza propan-butan należą do niebezpiecznych materiałów wybuchowych, gdy pozostają w postaci płynnej, gdy napełniane są butle tymi gazami; także opary tych gazów są trujące. Mieszanina propanu i butanu ma postać gazową, ale przechowywana w pojemnikach pod niewielkim nawet ciśnieniem jest cieczą i należy do najbardziej powszechnych i wszechstronnych źródeł energii. Stosowana jest głównie jako: paliwo do zasilania różnego rodzaju urządzeń grzewczych (np. promienników gazowych, nagrzewnic), źródło zasilania domowych kuchenek gazowych, grilli gazowych, kuchenek turystycznych, taboretów gastronomicznych, paliwo silnikowe - autogaz, paliwo stosowane w czasie wykonywania prac dekarских, instalacyjnych, obróbki i cięcia metali, paliwo w systemach kogeneracji i mikrokogeneracji, paliwo w przemysłowych procesach produkcyjnych - np. w fabrykach ceramiki, cegielniach, gaz nośny do kosmetyków w aerozolu. (...) już od 1912 r. sprzedawany był jako wygodne i bezpieczne paliwo do przenośnych kuchenek gazowych.

Propan i butan są gazami palnymi, dlatego najistotniejszymi zagrożeniami stwarzanym przez ich używanie może być wybuch lub pożar. Zagrożenia te mogą występować głównie na skutek uwolnienia (...) (do poziomu kilkunastu procent w powietrzu) i jednoczesnego wystąpienia bodźca energetycznego (np. iskry, nagrzanej powierzchni, ognia), który powoduje zapłon. Nie można jednakże tej mieszaniny gazów uznać za materiał wybuchowy

Propan-butan jest niewątpliwie gazem łatwo palnym i w tym aspekcie niebezpiecznym. Kluczowy problem w analizie ww. przepisów ma jednak kwestia wielkości i pojemnika, w którym gaz ten jest umieszczony oraz jakie czynności wykonywał wnioskodawca. W danej sprawie były to butle z gazem na potrzeby indywidualnych odbiorców. Zatem prace przy transporcie, załadunku czy rozładunku takich butli nie zalicza się do prac, o których mowa w Dziale IV w chemii poz. 40. Na pewno zaś do takich prac nie można zaliczyć prac przy rozładunku, ważeniu pustych butli bez gazu, sprawdzanie terminu ważności butli, sprawdzaniu etykiet. (por. wyrok SN z dnia 14 kwietnia 2015 roku, II UK 214/14, LEX).

Nie można zatem uznać, że wnioskodawca wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy prace w warunkach szczególnych od grudnia 1981 roku. Z całą zaś pewnością w pełnym wymiarze czasu pracy nie wykonywał ich od dnia 14 listopada 1983 roku do 31 maja 1984 roku. W tym okresie bowiem dodatkowo wnioskodawca dowoził posiłki regeneracyjne i mleko dla pracowników swoim samochodem. Praca ta odbywała się w godzinach pracy. Wnioskodawca odbywał drogę około 528 km miesięcznie tj. 24 km dziennie (22 dni robocze w miesiącu), co oznacza iż musiał przeznaczać około 1-1,5 godziny czasu na wykonanie tej pracy.

Powyższe nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie, gdyż uznane przez organ rentowy i sąd prace wykonywane przez wnioskodawcę we wskazanych okresach łącznie wynosiły ponad 15 lat.

Na marginesie tylko należało uznać, iż organ rentowy w sposób nieuprawniony nie zaliczył wnioskodawcy do prac w warunkach szczególnych okresów pobierania zasiłków chorobowych i uznał staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 10 lat, 11 miesięcy i 21 dni zamiast w wymiarze 12 lat, 2 miesięcy i 1 dnia. Podstawą prawną przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury jest art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zgodnie z którym ubezpieczonemu przysługuje prawo do emerytury pod warunkiem spełnienia przesłanek do jej nabycia, za wyjątkiem wieku emerytalnego, w dniu 1 stycznia 1999 roku. Oznacza to, że do obliczenia stażu pracy w warunkach szczególnych stosuje się przepisy obowiązujące w dacie 1 stycznia 1999 roku, co wprost wynika z treści art. 184 ustęp 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W myśl bowiem tego przepisu ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura, jeżeli **w dniu 1 stycznia 1999 roku** osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze **wymaganym w przepisach dotychczasowych** do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn. O tym jakie okresy pracy zalicza się do pracy w szczególnych warunkach stanowi art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Brzmienie tego przepisu zmieniło się w dniu 1 lipca 2004r. Wówczas do art. 32 ustawy został dodany ustęp 1a, zgodnie z którym przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się:

- okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,

- okresów, w których na mocy szczególnych przepisów pracownik został zwolniony ze świadczenia pracy, z wyjątkiem okresu urlopu wypoczynkowego.

Zmiana brzmienia art. 32 ustawy z dnia 1 lipca 2004 roku nie dotyczy jednak sposobu obliczania stażu pracy osób ubiegających się o emeryturę na podstawie art. 184 ustawy.

W stosunku bowiem do tych osób staż pracy w szczególnych warunkach ustala się na dzień 1 stycznia 1999 roku według przepisów dotychczasowych, a zatem w ich brzmieniu w dniu 1 stycznia 1999 roku. W tej dacie art. 32 ustawy nie zawierał zapisu o nie uwzględnianiu do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 roku wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Z tych względów okresy niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego przypadające w trakcie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub charakterze, podlegają zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych ubezpieczonym ubiegającym się o emeryturę na podstawie art. 184 ustawy także, gdy przypadają one **po dniu 14 listopada 1991 roku.**

Przepis art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych został do tej ustawy dodany od dnia 1 lipca 2004 roku. Ustawodawca, wprowadzając zmiany pojęcia "zatrudnienia w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze", nie uchwalił jednakże przepisów międzyczasowych, w związku z czym zakres stosowania art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych był przedmiotem skargi konstytucyjnej opartej na zarzucie jego niezgodności z art. 2 i 32 ust. 1 Konstytucji RP. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 10 lipca 2008 roku, w sprawie K 33/06 (OTK-A 2008 Nr 6, poz. 106), uznawszy za właściwą dla oceny konstytucyjności omawianego przepisu chwilę powstania prawa podmiotowego, w tym wypadku prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, oddalił zarzut, że zmiana warunków emerytalnych prowadzi do naruszenia praw nabytych. Stwierdził, że oceniana zmiana może mieć zastosowanie wyłącznie na przyszłość. Wypada też zauważyć, że kwestia zastosowania art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu okresów pracy w warunkach szczególnych wymaganych przez art. 184 tej ustawy była wielokrotnie przedmiotem oceny Sądu Najwyższego. Z jednoznacznego i ugruntowanego orzecznictwa w tym zakresie, które Sąd Okręgowy w pełni akceptuje, wynika zatem, że co prawda przepis art. 32 ust. 1a ustawy obowiązuje od dnia 1 lipca 2004 roku i odnosi skutek również względem stanów prawnych i faktycznych istniejących przed dniem jego wejścia w życie, jednakże jak wielokrotnie wyjaśniał Sąd Najwyższy (między innymi w wyrokach z dnia 23 kwietnia 2010 roku, II UK 313/09, LEX nr 604217; z dnia 7 lutego 2006 roku, I UK 154/05, LEX nr 15405 oraz z dnia 13 lipca 2011 roku, I UK 12/11, LEX nr 989126 i powołanych tam orzeczeniach), osiągnięcie do dnia 1 stycznia 1999 roku okresu pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (w tym m.in. 15 lat pracy w warunkach szczególnych) wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 tej ustawy, obowiązujących od dnia 1 lipca 2004 roku. Zatem przy założeniu, zgodnie ze stanowiskiem wnioskodawcy, że uzyskał on wymagany na podstawie obowiązujących do dnia 1 stycznia 1999 roku, przepisów okres zatrudnienia w szczególnych warunkach przed wskazaną wyżej datą należy przyjąć, że przedmiotowy przepis nie znajduje zastosowania przy ustalaniu jej okresu pracy w warunkach szczególnych, co wyklucza możliwość odliczenia od tego okresu-okresu pobierania zasiłku chorobowego.

W świetle art. 184 ustawy okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania stosunku pracy, przypadające po dniu 14 listopada 1991 roku, wlicza się zatem do okresu pracy w szczególnych warunkach, co łącznie z uznanymi przez Sąd okresami pozwoliłoby wnioskodawcy legitymować się okresem stażu pracy w warunkach szczególnym w łącznym **wymiarze 16 lat, 11 miesięcy i 14 dni.**

Z tych względów również okoliczność nieuwzględnienia do okresów prac w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od dnia 7 czerwca 1973 roku do dnia 23 października 1973 roku w Przedsiębiorstwie (...) w K. nie miała znaczenia. Należy w tym miejscu podnieść, iż w I. wnioskodawca był zatrudniony na podstawie umowy o naukę

zawodu jako uczeń do dnia 6 czerwca 1973 roku zaś w spornym okresie wnioskodawca nie wykazał, że prace jakie wnioskodawca wykonywał były to wyłącznie prace przy spawaniu.

Mając powyższe rozważania na uwadze Sąd Okręgowy uznał, iż wnioskodawca wykazał, że zarówno ze względu na rodzaj wykonywanej pracy jak i warunki, w których praca była wykonywana, wykonywał prace w szczególnych warunkach przez łączny czas przekraczający 15 lat.

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca spełnił jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest ukończył 60 lat, w dniu 18 sierpnia 2014 roku złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa, a jego łączny okres zatrudnienia składkowy i nieskładkowy wyniósł ponad 25 lat, należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z dniem 18 sierpnia 2014 roku zgodnie z żądaniem wnioskodawcy od dnia złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa, gdyż wówczas została spełniona ostanía przesłanka od której to prawo było uzależnione.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty zasądzone od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika wnioskodawcy w kwocie 60,00 złotych określone w § 2 ust. 1 w związku z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. tekst jednolity z 2013 roku, poz. 461). Sąd nie uwzględnił przy tym wniosku pełnomocnika wnioskodawcy o przyznanie wynagrodzenia w zwiększonej stawce. W ocenie Sądu sprawa nie była sprawą wymajającą wyjątkowego, zwiększonego nakładu pracy. Była to sprawa typowa, zatem przewidziana przez ustawodawcę stawka wynagrodzenia uwzględnia nakład pracy przewidziany dla tego typu spraw. Pełnomocnik nie uzasadnił w inny sposób, iż doszło do zwiększonego nakładu pracy uzasadniającego przyznanie wynagrodzenia w wyższej niż minimalna wysokości.